

**VISOKA POSLOVNA ŠKOLA
STRUKOVNIH STUDIJA
ČAČAK**

MASTER RAD

СРЕМ И ПОКРЕТ ЦАРА ЈОВАНА НЕНАДА

Mentor: _____
Profesor: _____

Student: _____
Br.Indeksa: _____

Mesto, mesec, godina

СРЕМ И ПОКРЕТ ЦАРА ЈОВАНА НЕНАДА

Сажетак: Покрет цара Јована Ненада који је у првим годинама после Мохачке битке имао велики значај за Угарску државу био је у највећој мери везан за простор Бачке. Међутим, и подручје Срема је имало важно место у овом покрету. У Срему је вођено неколико важних борби, а сам Јован Ненад је имао амбицију да Срем ослободи и сматрао га је врло важним. Други аспект веза Срема са царем Јованом Ненадом јесте веза његових најближих сарадника са Сремом. Ту се посебно истиче Радослав Челник, чије су везе са овим простором многоструке.

Кључне речи: Срем, цар Јован Ненад, Угарска, XVI век.

Професор др Славко Гавриловић био је општепризнати стручњак за историју Срема у новом веку. За то га свакако квалификује обимна врхунска научна библиографија.¹ Стога смо и одлучили да овом приликом као споменицу на нашег преминулог професора академика Славка Гавриловића дамо мали прилог историји Срема на размеђи двеју епоха.

Покрет цара Јована Ненада (званог и Црни Човек) распламсао се у првим месецима после турског тријумфа у бици на Мохачу 1526, када је и последњи угарски краљ Лајош II изгубио живот. Овај устанак је централно попреште имао у Бачкој, као и Потисју и Поморишју, али је и подручје Срема било од изузетног значаја за развој овог покрета. Везе сремског простора са устанком који је предводио цар Јован Ненад односе се на саме борбе на овом подручју, али и на најближе сараднике Јована Ненада који су имали блиске везе са подручјем Срема.

Јован Ненад је прво положио заклетву Јовану Запољи, ердељском војводи и доцнијем претенденту на угарски трон. Недуго по полагању заклетве верности

---

¹ *Аграрни покрети у Срему и Славонији почевшиком XIX века*, Нови Сад 1960; *Срем у револуцији, 1848–1849*, Београд 1963; *Срем од краја XVII до средине XVIII века*, Нови Сад 1979; *Хајдучија у Срему у XVIII и почевшиком XIX века*, Београд 1986. Ово је само издвојена библиографија неколико најкапиталнијих дела, за остало в. Владан Гавриловић, *Библиографија радова академика Славка Гавриловића: у часи осамдесет година животи*, Београд 2006.

Запољи трупе Јована Ненада продиру управо у Срем. Од Турака је Јован са трупама преотео Черевих (Cserőd) и Баноштор (Bánmonostor), поставио тамо своје посаде и планирао да крене у даље освајање Срема. У ту сврху ступио је у комуникацију са деспотом Стеваном Бериславићем, како би од њега добио топове, међутим, овај га је одбио јер није желео заједничку акцију са Јованом Ненадом.² Двојица мађарских историчара Иван Бертењи и Габор Ђапај наводе да се у Срему побунио човек који се српски звао Јован Ненад, а кога су Мађари назвали због црне линије Црни Човек.³ Иштван Бродарич, сремски бискуп, писао је, вероватно пре 20. новембра 1526, бискупу Анджеју Плоцки Кржирчком и капетану Јану Бјецени Тарновском да је војска Јована Ненада ослободила Черевих (castrum Chewtrewgh) недалеко од реке Саве и седиште његове бискупије Баноштор (sedem episcopatus mei, Vanmonosthra), и да су прешли Саву у намери да истерају Турке.⁴

Срем је имао ванредно важан геостратешки положај. И Јован Ненад, као и деспот Стеван Бериславић и напослетку Запоља, знали су да је једино поновним повратком Срема у угарске оквире могућно организовати свеобухватну одбрану од Турака.⁵ Турским продором у Срем Срби су се преселили у делове јужне Угарске, одакле су се организовали. Из Срема је потицала и главнина велике српске војске, али и војске других народа, који су били део трупа Јована Ненада. На челу тих трупа налазио се један од најближих сарадника Јована Ненада Радослав Челник. Вероватно је од раније био командант неке војничке дружине која је и пре учествовала у одбрани угарских граница од османског надирања.⁶ Ради се очигледно о великој групи ратника на чијем је челу стајао Радослав Челник и која је представљала основу војне снаге покрета Срба под вођством Јована Ненада.⁷ С

² О контактима говоре и извори, попут Јаноша Зермега, в. Zermegh János, *Historia Rerum Gestarum inter Ferdinandum et Joannem Ungariae Reges, usque ad ipsius Joannis obitum*, ed. Schwadner, *Scriptores rerum Hungaricum* II, Bécs 1746, 388–389; Д. Ј. Поповић, *Војводина у штурско доба*, Војводина I. Од најстаријих времена до велике сеобе, Нови Сад 1939, 192 (даље Д. Ј. Поповић, *Војводина*); Сима Ђирковић, *Последњи деспотији*, у: *Историја српског народа II*, Београд 2002, 482–483, (даље *Историја српског народа II*); *Српска православна митрополија карловачка по подацима из 1905*, ур. Мато Косовац, Карловци 1910, 17; Имре Санто, *Буна цара Јована Ненада*, Зборник за историју Матице српске 12, 1975, 24; исти, *Magyarország népének harca a Török hódítók ellen 1526–1541*, *Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae, Sectio historica*, tomus LXI, 1977, 20; Bánkuti Imre, *Az Alföld népének harca a török hódítók ellen a Mohácsi csata után 1526–1527*, *Acta Universitatis Szegediensis, Sectio historica*, Szeged 1957, 21–22.

³ Bertényi Iván, Gyapay Gábor, *Magyarország rövid története*, Budapest 1992, 186.

⁴ *Acta Tomicianae*. IX. изд. S. Gorski, Pansaniae 1876, 75.

⁵ Szakály Ferenc, *Remarques sur l'armée de Iovan Tcherni*, *Acta Academiae Scientiarum Hungaricae* 24, Budapest 1978, 66.

⁶ Szakály F., *Нав. дело*, 65–66; Dušanka Dinić Knežević, *Prilog proučavanju pokreta Jovana Nenada*, *Godišnjak Filozofskog fakulteta* 7, Novi Sad 1962–1963, 22–23; Ненад Лемајић, *Српска елиџа на прелому епоха*, Сремска Митровица – Источно Сарајево, 2006, 256; Борис Стојковски, *Сарадници Јована Ненада*, Траг, часопис за књижевност, уметност и културу 12, Врбас 2007, 149–150 (даље Стојковски, *Сарадници*).

⁷ Н. Лемајић, *Нав. дело*, 257.

обзиром на бројност те војске, која је достигала и на хиљаде ратника, и победе које је остваривала током ратовања, укључујући пре свега и ове у Срему, изгледа да се заиста радило о професионалним ратницима. Један од доказа да је реч о добро увежбаним професионалним војницима јесте и податак Ђорђа Сремца из најважнијег извора за овај период. Он, говорећи о каснијој победи српске војске Јована Ненада над племићем Петром Перењијем, пише да су Срби (Трачани, како он каже) тактички боље припремили војску и да су приметили како су Перењијеве трупе неспремне, па су их напали и на Тиси победили армију ердељског војводе.⁸

Другу индиректну везу покрета Јована Ненада и Срема представља и Јован Долић. Он је био из Ирига и у служби деспотице Јелене. Из једног документа од 24. маја 1520. могуће је сазнати да је Долић био племић у њеној служби и да је напao поседе Ловре Илочког и Фрање Реваија.⁹ Године 1527. затичемо га у служби Јована Ненада. Био је кастелан града Бача, а и посланик цара Јована у преговорима са краљем Фердинандом Хабзбуршким. Освајањем Бача од стране армије Јована Ненада прешао је на његову страну па је Јован Ненад после тога Долића слао као изасланика.¹⁰

Колико је Срем био битан за цара Јована Ненада сведоче и саме његове речи. Када је 1527. Бачка била углавном ослобођена од Турака, Мађари су се желели вратити на раније поседе, али им Јован Ненад то није дозволио и дошло је до затезања међусобних односа. Тада је Јован Ненад поручио Мађарима да ће управо он ослободити *сремско острво* од Турака.¹¹ Када је Петар Перењи код Селеша утаборио велику војску, Јован Ненад му је послао изасланика поручивши му следеће: „Зашто је твоја милост скупила на Србе онолику војску? Зар нисмо и ми хришћани? Боље би било да се сложимо и да ослободимо сремско острво из руку погана!“¹²

Позивање на Срем, односно сремско острво, има могућно и неке идеолошке везе. Јован Ненад се, према појединим подацима, сматрао потомком српских деспота, пре свега Бранковића. Имре Санто експлиците помиње стварање деспотовине на тлу данашњег подручја Војводине.¹³ Треба поменути на овом месту да се професор Сима Ђирковић не слаже са овом тезом и у поглављу *Последњи деспо-*

⁸ Ђурађ Сремац, *Посланица о пропасти угарског краљевства*, Београд 1987, 97.

⁹ Н. Лемајић, *Нав. дело*, 82.

¹⁰ Д. Ј. Поповић, *Срби у Војводини 1*, Нови Сад 1990, 150; *Споменица на прославу четин-рисићогишњице смрти Цара Јована Ненада*, Суботица 1927, 30; о његовој делатности као изасланика Јована Ненада и учесника у преговорима с Фердинандом, као и добијању поседа, в. Б. Стојковски, *Сарадници*, 156–157.

¹¹ Д. Ј. Поповић, *Војводина*, 192.

¹² Исто, 196.

¹³ И. Санто, *Нав. дело*, 26; Szántó I., *Нав. дело*, 29; о томе пишу и Smolka Szaniszló, „*Fekete*” *Ivan*, Századok 17, Budapest 1883, 12; Czimer Károly, *Cserni Iván Czár Szegeden*, *Hadtörténelmi közlemények*, Budapest 1892, 668–669; Sinkovics István, *Magyarország története 1526–1686*, Budapest 1987, 171, 173; уп. и наше разматрање о овој теми: Борис Стојковски, *Мађарска историографија о покрету Цара Јована Ненада после Другог светског рата*, 83–84.

їи у *Истїорији срїскої народа* наводи да се позивање на српске деспоте и сремске Бранковиће не може повезати са покретом Јована Ненада. Подвргавајући критици Ђурађа Сремца као једини извор који помиње титулу деспота наводно обећану цару Јовану, Сима Ђирковић истиче да не може бити говора о било каквој вези овог покрета са деспотским звањем.¹⁴

Тежње да Срем буде ослобођен турске власти наставиле су се и по преласку Јована Ненада на страну Фердинанда Хабзбуршког у пролеће 1527. године. Према Ђорђу Сремцу, Фердинанд је за подршку Јовану Ненаду обећао да ће добити све што је имао и стари деспот, као и титулу деспота.¹⁵ Као што је горе речено, овај податак не мора да буде тачан. Са деспотском титулом или не, цар Јован Ненад није одустајао од ослобођења Срема. Он је од Фердинанда тражио одмах војску и топове како би освојио Илок и друге пограничне тврђаве. Имао је амбиције да ослободи и Петроварадин и друге сремске градове.¹⁶ После ових контаката дошло је до велике победе над Перењијевом војском на реци Моришу код Селеша. До ослобађања Срема није дошло. Јован Ненад и његов покрет су пропали у лето 1527. Цар Јован Ненад је погинуо.

После пропасти његовог устанка део Срба прилази Запољи настављајући борбу против Турака. Знатан део се пак вратио у Срем и наставио да се бави земљорадњом и прихватио је турску власт.¹⁷ Негдашњи најближи сарадници цара Јована Ненада имали су у годинама после пропасти овог покрета доста веза са простором Срема. Поред Ирига, Јован Долић је могуће имао још једну везу са подручјем између Саве и Дунава. За то постоји само један посредан податак. Ту информацију о евентуалној Долићевој активности после погибије цара Јована Ненада даје Миленко Палић. Он наводи да је Јован Долић одвео неколико хиљада Срба у Срем и постао турски сарадник, односно ухода или агент, који је наставио да шпијунира, претпостављамо погранична подручја, за краља Фердинанда.¹⁸

Радослав (Радосав) Челник је, вероватно, у Срему боравио и пре него се прикључио устанку и покрету који је предводио Јован Ненад. Све време постојања покрета био је његов најближи сарадник и војни заповедник. Када је покрет Јована Ненада пропао, прилази Турцима са највећим делом војске и наставља се у Срему. Радослав се населио у месту Небојци или Небојши на реци Вуки.¹⁹ Када је превео Србе у Срем, узео је титулу *сремскої војводе*.²⁰ Ова бројна армија Срба чинила је значајан фактор у одбрани османских граница. Могуће је да је она и раније ту боравила и да је била укључена у отомански војно-административни си-

¹⁴ *Истїорија српског народа II*, 482–483, уп. фусноту 10.

¹⁵ Ђ. Сремац, *Нав. дело*, 94–95.

¹⁶ Szentkláray Jenő, *Levelek Csernoevics Nenád (Iván Czár) a "fekete ember" történetéhez*, *Történelmi tár*, Budapest 1885, 507; *Истїорија српског народа II*, 483, 485; D. Dinić Knežević, *Нав. дело*, 27.

¹⁷ *Истїорија српског народа II*, 487.

¹⁸ M. Palić, *Srbi u Mađarskoj-Ugarskoj do 1918*, Novi Sad 1995, 41.

¹⁹ Д. Ј. Поповић, *Срби у Војводини I*, 147.

²⁰ Исто, 108.

стем сачињен од влашких сточара у Смедеревском сандаку.²¹ Занимљив је и један став да док је Челник био сремски војвода, Срем је поново процветао, обновљен је и сам град Сланкамен и поново насељен.²² Помиње се и изузетно велика бројка од око 20.000 Срба који су прешли у Срем после пропасти покрета Јована Ненада. Део је вероватно отишао и у Сланкамен. Према каснијем попису из 1546. становништво овог града је било српско.²³ Вероватно је био насељен и раније, што сведочи да је могуће да је управо обновљен и поново насељен после 1527. године, дакле када Челник и његови људи прелазе у Срем.

У неколико контаката које је остварио са Фердинандом Радослав Челник је навођен као главар, односно капетан Срба у Срему. Назван је *capitaneis aliisque Rascianis Sirmij* или *Egregys, agilibus et nobilibus, fidelibus, nobis dilectis Radazaw Chelnick alyisque Rascianis Sirmij Existentibus*. Октобра 1529. Митровица и поседе Крушедола поклоњени су Радославу, али овај поклон није имао практичну вредност јер су овај простор тада држали Турци. Ова су места Челнику можда припадала и док је још био турски заповедник, а 1530. Радослав Челник је још увек у турској служби. Преговори о његовом преласку на страну Фердинанда су трајали, а човек за везу је вероватно био Павле Бакић. Вероватно током августа или септембра 1530. Челник и коначно прелази на страну хабзбуршког владара и угарског краља. Челник је краља и краљевог изасланика Јована Хоберданца позивао да пошаљу војску у одбрану Срема, наводећи да је опасност од турских продора велика. Учествовао је у опсади Будима 1530, где се спријатељио са Павлом Бакићем. Срем је био простор на коме је Радослав живео са највећим делом Срба. Међутим, после опсаде Будима Радослав Челник је упао у велике проблеме. Плашећи се турског освајања Славоније и Срема тражио је за себе град Ричо у Тренчинској жупанији. Њега је држао кастелан Гаспар Доминић. Како је Радослав био позван од краља да се бори, као што је већ наведено, око Будима, жену и сина Стефана дао је на чување Ладиславу Мореу, ораховачком властелину. Он их је тамо, међутим, из непознатих разлога држао као заробљенике. Готово две године трајала је преписка и покушаји да се ослободи породица Радослава Челника, али не знамо како се завршила ова прича.²⁴

²¹ Н. Лемајић, *Нав. дело*, 256–257.

²² *Споменица на прославу четиристогодишњице смрти Цара Јована Ненада*, 30–31.

²³ Душанка Динић-Кнежевић, *Словенски живаљ у урбаним насељима средњовековне јужне Угарске*, Зборник Матице српске за историју 37, Нови Сад 1988, 19–20.

²⁴ Алекса Ивић, *Споменици Срба у Угарској, Хрватској и Славонији током XVI и XVII столећа*, Нови Сад 1910, 15–17; исти, *Историја Срба у Угарској од пада Смедерева до сеобе под Чарнојевићем*, Загреб 1914, 79, фуснота 3; исти, *Историја Срба у Војводини. Од најстаријих времена до оснивања пољско-поморшке границе (1703)*, Нови Сад 1929, 377, фуснота 105, Ивић цитира документ похрањен у бечком Државном архиву издат у Кремсу 27. октобра 1529. о поменутом поклону Челнику у виду Митровице и Крушедола (*Nostri egregii Radazaw Chelnik Rasciani*, како је назван у овом документу, добија Митровицу и *possessionem portionarima Krussedol*). Овај поклон, као што је горе поменуто, није имао никакву практичну вредност, јер су Сремом у том периоду управљали Турци. О Челниковој пре-

Због тога што није добио обећани посед, Челник је вероватно поново прешао на страну Запоље и уједно поново постао сарадник Турака. У лето 1532. године губернатор Угарске Лајош Грити сакупио је војску за ратне операције против Фердинанда, а јавио му се и извесни дели-Радич. Ненад Лемајић сматра да се ради управо о Радославу Челнику. Вероватно због ранијег преласка Фердинанду, и уопште мењања страна, Лајош Грити је наредио да се дотични Србин (Грачанин, како вели Сремац) дели-Радич обеси код Острогона.²⁵

Радослав Челник је вероватно „војвода Рајко“ или „од Сријема Рајко“ из народне песме *Рајко војвода и Маришћа девојка*. Песма је потекла, врло вероватно, баш из Срема, из Старог Сланкамена. Подвлачио је своје српство и посебно Срем, што ставља уз своје име, а тако му се, као што смо већ видели, обраћао и сам краљ Фердинанд.²⁶ Ненад Лемајић Радосава Челника са правом описује као најугледнијег сремског првака у периоду непосредно после Мохачке битке.²⁷ Он је тај углед несумњиво стекао ратничким квалитетима, стичући искуство и постајући прекаљени борац и војсковођа. Међу његове најзнаменитије војничке резултате спадају и борбе у време када је био војни заповедник велике српске војске у устанку цара Јована Ненада који је скоро годину дана потресао Угарску. У његове ратне подухвате треба унети и низ борби у Срему, освајање Черевиха, Баноштора и успостављање власти Јована Ненада над северним подручјем Срема.

Део Срема је био у саставу територије којом је управљао цар Јован Ненад. Прве ратне операције војске коју су махом чинили људи из Срема одвијале су се управо на простору око реке Саве. У покрету Јована Ненада су учествовали људи пореклом из Срема, као и они који су у њему живели до турског освајања. Сам предводник покрета цар Јован Ненад имао је амбицију да ослободи цео Срем, позивао је и претенденте на угарски трон да му у томе помогну. И после погибија Јована Црног неки његови сарадници, пре свега заповедник Радослав Челник, били су најтешње везани за подручје Срема. Покрет цара Јована Ненада је имао приличне везе са подручјем Срема, а тежње да се овај простор ослободи од Турака нису престале ни пропашћу покрета, већ су неки његови главари наставили борбу са истим циљевима.

писци и детаљније о описаним активностима после пропасти покрета цара Јована Ненада в. Б. Стојковски, *Сарадници*, 149–154.

²⁵ Н. Лемајић, *Нав. дело*, 80, уп. и фусноту 160. после 27. априла 1532. нема више извештаја о Челнику, а Ђорђе Сремац овај догађај ставља у лето исте године. То је Н. Лемајића још више уверило у то да су Радич и Радосав Челник иста особа и да је овај сремски српски војсковођа на овај начин завршио каријеру и живот. Ђ. Сремац, *Нав. дело*, 179. пише да је дели-Радич узнемиравао војнике краља Јована, а да је припадао *немачкој сѣранци*.

²⁶ Д. Ј. Поповић, *Срби у Војводини 1*, 149; исти, *Војводина*, 201; Н. Лемајић, *Нав. дело*, 176–177, где се могу наћи детаљнији подаци о идентификацији војводе Рајка са Радославом Челником, као и стихови из народне песме који потврђују ову тезу. Сем њих и Алекса Ивић, *Историја Срба у Војводини*, 387, фуснота 7. дели овај став налазећи, као и Поповић у цитираном делу, да је Рајко хипокористик од имена Радослав или Радосав.

²⁷ Н. Лемајић, *Нав. дело*, 176.

SREM AND CZAR JOVAN NENAD MOVEMENT

Summary

A subject matter of the paper is the Srem's territory position within an uprising (movement) of czar Jovan Nenad. The czar Jovan Nenad movement that included South Hungary after a defeat at Mohač in 1526 had rather complex connections with the territory of Srem subsequently. Among the first military operations was the occupation of Čerević and Banoštor in Srem. The basis of the army were the Serbs from Srem and other regions, as well. The power of the czar usurper extended to the North of Srem even, apart from Bačka region where the center of it was. The czar Jovan Nenad had the ambitions to liberate the entire region of Srem he used to call *Srem's island*. Even after the fall of this movement some of the most eminent representatives and associates of Jovan Nenad were closely connected with Srem. Perhaps it was a residence of Jovan Dulić as well, who was a former emissary of czar Jovan. However, Radoslav Čelnik stayed in Srem the most. This former commanding officer of Jovan Nenad's army who stayed in Srem considered himself its master and waged war with the Serbs, from the above mentioned region, on a side of both pretenders to the Hungarian crown.

BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RAD.

**RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI
MATERIJALI.**

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

WWW.MATURSKI.NET

WWW.SEMINARSKIRAD.INFO

WWW.MATURSKI.ORG

WWW.ESSAYSX.COM

WWW.FACEBOOK.COM/DIPLOMSKIRADOVI

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **[SEMINARSKI](#)**, **[DIPLOMSKI](#)** ILI **[MATURSKI](#)** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **[GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#)** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **[BAZI](#)** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **[IZRADA RADOVA](#)**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **[FORUMU](#)** ILI NA **MATURSKIRADOVI.NET@GMAIL.COM**